

A 1829/presidiet

Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Jäsen ehdotus sopimusten tulkinnasta pohjoismaisessa oikeudessa

Ehdotus

Keskiryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne käynnistävät neuvottelut sopimusten tulkintaa koskevien yhtenäisten lakisäännösten käyttöönotosta pohjoismaisessa oikeudessa.

Taustaa

Pohjoismainen sopimuslainsäädäntö, joka syntyi yhteispohjoismaisin ponnistuksin vuosina 1915–1920, täyttää parhaillaan 100 vuotta ja on pohjoismaisen yksityisoikeuden kruununjalokivi.

Yhteiskunta muuttuu ajan myötä samoin kuin sopimusoikeuskin. Nykyisin pääosa sopimusoikeudellisista riidoista koskee sopimusten tulkintaa, jolloin ratkaisu koskee sopimuksen sisältöä ja sopimuksen asettamia velvoitteita sopimuspuolille. Pohjoismaisissa sopimuslaeissa ei valitettavasti ole asiaa koskevia lakisäännöksiä.

Pohjoismaiden korkeimmat oikeudet ovat monissa ratkaisuisaan kehittäneet metodeja sopimussisältöjen vahvistamiseen. Oikeustilasta on kaiken kaikkiaan vaikea muodostaa yleiskuvaa. Asiaa on käsitelty lukemattomissa oikeustieteellisissä julkaisuissa, tutkielmissa ja artikkeleissa.

Kokonaiskuvan saaminen vakiintuneesta pohjoismaisesta käytännöstä oikeustieteellisen kirjallisuuden avulla on haastavaa jopa ammatissa toimivalle juristille. Kansalaiselle tehtävä on lähes mahdoton. On myös epäselvää, missä määrin tulkintametodit ovat kehittyneet maiden kesken erilaisiksi.

Yhteinen voimassa olevan oikeuden kartoitus ja kodifointi olisi tarpeellinen päivitys lainsäädäntöön, joka on nykymuodossaan palvellut Pohjoismaita hyvin jo vuosisadan ajan. Yhteispohjoismaisen yksityisoikeuden ja oikeudellisen tradition hallinnointia tulee priorisoida Helsingin sopimuksen 4 artiklan hengessä: ”Sopimuspuolten on jatkettava lakiyhteistyötä mahdollisimman suuren yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi yksityisoikeuden alalla.”

EU:lla ei pääsääntöisesti ole toimivaltaa yksityisoikeuden alalla, eikä EU:ssa ole vielä yleistä sopimusoikeutta koskevaa sääntelyä kuluttajasopimuksia lukuun ottamatta. Pohjoismailla onkin sen vuoksi asiassa laaja toimintavapaus ja siten mahdollisuus toimia edelläkävijänä ja vaikuttaa mahdolliseen tulevaan eurooppalaiseen harmonisointiin.

Edellä kerrotun perusteella ehdotamme, että pohjoismaiseen oikeuteen sisällytetään laissa vahvistetut määräykset sopimusten tulkinnasta. Ammatissa toimivien juristien työaika säästyisi huomattavasti samalla, kun yksittäisten kansalaisten olisi helpompaa saada käsitys vallitsevasta tilanteesta. Näin pohjoismainen oikeusyhteisö saisi kaivattua nostetta.

Tukholmassa 28. lokakuuta 2019

<i>Anna Kolbrún Árnadóttir (M)</i>	<i>Jouni Ovaska (kesk.)</i>
<i>Arman Teimouri (L)</i>	<i>Ketil Kjenseth (V)</i>
<i>Åslaug Sem-Jacobsen (SP)</i>	<i>Kjell-Arne Ottosson (KD)</i>
<i>Axel Jonsson (ÅF)</i>	<i>Linda Ylivainio (C)</i>
<i>Bertel Haarder (V)</i>	<i>Magnus Ek (C)</i>
<i>Britt Lundberg (ÅC)</i>	<i>Mikael Staffas (Lib)</i>
<i>Edmund Joensen (Sf)</i>	<i>Mikko Kinnunen (kesk.)</i>
<i>Grunde Almeland (V)</i>	<i>Mikko Kärnä (kesk.)</i>
<i>Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)</i>	<i>Nils Sjøberg (RV)</i>
<i>Heli Järvinen (vihr.)</i>	<i>Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)</i>
<i>Janine Alm Ericson (MP)</i>	<i>Rebecka Le Moine (MP)</i>
<i>Jaspar Langgaard (Sf)</i>	<i>Silja Dögg Gunnarsdóttir (F)</i>
<i>Joakim Strand (rkp)</i>	<i>Torhild Bransdal (Krf)</i>